

Méhészeti Közlöny.

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ-EGYLET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN.

Az erdélyrészi méhész-egylet tagjai a tagsági díjért kapják. Tagsági díj rendes tagok részéről évi 4 korona. Előfizetőknek: Egész évre 4 korona; félévre 2 korona.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények a szerkesztő nevére Kolozsvár, Király-utca 25 sz., reclamatiók, hirdetésekre vonatkozó megkeresések dr. Balázs Ferenc főtitkárhoz Kolozsvár, Mészáros-utca, 3. sz., a pénzküldemények Zsógon Rácz Mihály egyll. pénztárnokhoz Kolozsvár, Mátyáskirály-tér Bánffy-palota intézendők.

Hirdetés díja: Egyszeri hirdetésnél egész oldal (187 négysz. cm.) 6 k., féloldal 3 k., negyed oldal 1 k. 50 f. Egyesületi tagok és fél éves hirdetőknél 10%-al, egész éves hirdetőknél 15%-al olcsóbb. A hirdetési díjak előre beküldendők az egyesület pénztárába. Cikkeink átvétele csak a forrás („Méhészeti Közlöny”) tüzetes megjelölésével van megengedve.

A KÉZIRATOKAT NEM ADJUK VISSZA.

Felelős szerkesztő: **Ványolós Miklós.**

BCU Cluj / *Felhívás.* ersity Library Cluj

Fölhívjuk a t. tagtársakat, hogy a kiknek ingyen mézelő

a és cserje csemetékre, vagy mézelő növények magvaira szükség

sege van, azt a mennyiség, valamint a név, lakás,

u. posta, vagy utolsó vasutállomás megjelölésével

Dr. Balázs Ferencz urhoz (Kolozsvár, Mészáros-u. 3.

sz. a.) folyó évi december végeig okvetlenül bejelenteni szí-

veskedjenek, hogy azok beszerzéséről idejében gondoskod-

hassunk.

Jegyzőkönyv.

Felvétellett az Frdélyrészi Méhész-Egyesületnek 1907. év szeptember 30-án d. u. 6 órakor a városház közgyűlési termében tatott rendes választmányi üléséről.

Jelen vannak:

Dr. *Balázs* Ferenc főtitkár, *Ady* Sándor, Dr. *Ferencz* József, *Nagy* János, *Nesselfeld* Viktor, *Fáter* Péter, *Tasnády-Szeöcs* Samu, *Ványolos* Miklós, *Zsögön-Rácz* Mihály, *Kuliseki* Endre

Elnökölt: *Neselfeld* Viktor. Előadott: Dr. *Balázs* Ferencz. Jegyzett: *Tasnáy-Szeöcs* Samu.

Elnök üdvözli a megjelent tagokat, konstatálja a választmány határozatképességét s megnyitja a gyűlést. Az előző gyűlés jegyzőkönyve felolvastatván, annak hitelesítésére felkéri Dr. *Balázs* Ferenc és *Zsögön Rácz* Mihály választmányi tagokat

Hitelesítik.

Elnök bejelenti, hogy *Gámán* Zsigmond iparkamarai titkár, egyesületünknek 15 éven át alelnöke elhalálozott, indítványozza, hogy tekintettel arra, hogy milyen lelkes odaadással támogatta az egyesületet s vezette ügyeit, nevét jegyzőkönyvileg örökítse meg a választmány. — Elfogadtatik.

Főtitkár jelentést tesz a pécsi országos kongresszusról s szerzett tapasztalatairól, melyről különben a Közlöny 9. számában beszámoltunk.

A kiállításra vonatkozólag megjegyzi, hogy felsőbb helyről jó néven vették, hogy az E. M. E. oly szép számmal jelent meg. Részvételünk nagy előnnyel járt, mert elértük azt, hogy a következő kongresszus Kolozsvárt tartassék, azonban csak hosszas vita után volt elérhető. Rendezésével az orsz. méhész egyesület bizatik meg a többi méhész egyesületek bevonásával s azokkal karöltve. Előreláthatólag 1909—1910-ben rendezendő iparkiallitással kapcsolatban s annak keretében a kongresszus is megtartható volna. A kiállításra jó előre készülni kell s programmszervezet összeállítására bizottság küldendő ki.

Főtitkár bejelenti továbbá, hogy a kongresszusra kiküldött bizottság Kazy min. tanácsos urnál tisztelgett, ki szívesen fogadta a tisztelgést s megígérte támogatását.

Választmány jelentést tudomásul veszi.

Főtítkár jelentésével kapcsolatosan Dr. Ferenc József indítványozza, hogy a szerzett tapasztalatokról a kiküldött bizottság írásban tegyen jelentést. Nagy János hozzájárul Dr. Ferencz József indítványához oly értelemben, hogy a kiküldött bizottság szerzett tapasztalatairól írásban tegyen jelentést, hogy legyen nyoma s legyen tanulmányozás alapja. Az annak idején rendezendő kongresszus ügye tűzessék napirendre a legközelebbi választmányi ülésre s az írásbeli jelentés mutattassék be. Az írásbeli jelentés egy példányban a miniszteriumnak beküldendő, hogy tudomásul vegyék felsőbb helyen, hogy a pécsi kongresszusra kiküldöttek helyesen fogták föl feladatukat.

Választmány mellőzendőnek véli a Közlönyben való beszámolást, s elfogadja Nagy János indítványát egész terjedelmében s utasítja a kiküldött bizottságot, hogy tapasztalatairól írásbeli részletes jelentését választmánynak mutassa be.

Gazdasági bizottság jelenti, hogy anyag beszerzésére kapott megbízás folytán 200 kaptárra anyagot szerzett be. 23 méhcsalád betelepített.

Tudomásul vétetik.

Főtítkár bejelenti, hogy egy távolabbi faluból méhcsalád megvételére ajánlat jött. Ványolos Miklós ezzel kapcsolatban bejelenti, hogy itt helyben beszerezhető volna s olcsobba kerülne.

Választmány elvileg hozzájárul a vásárláshoz s megbizsa a gazdasági bizottságot, hogy ebben az irányban tárgyaljon s felhatalmazza egyidejűleg esetleg 20 méhcsalád megvételére.

Főtítkár jelenti, hogy a Hunwald cég csődtömeggondnoka felszólította az egyesületet, hogy fennálló 34 k 82 f tartozását fizesse ki (Bodor-féle megrendelés).

Választmány kimondja, hogy az egyesület nem fizeti ki, perutra tereli az ügyet, hogy annak folyamán a megrendelés igazoltassék.

Főtítkár bemutatja a miniszter leiratát a mézelő fák, cserjék, növények adományozására irányuló kérvények felterjesztésére nézve.

Választmány utasítja a szerkesztőt, hogy a Közlönyben felhívást tegyen közzé s a beérkezendő kérvényeket az elnökség terjessze fel Miniszter urhoz.

Kmf.

Nesselfeld Viktor,
elnök.

Tasnády Szeőcs Samu,
jegyző.

A z a p i a r i u m .

— Istvánfy S. —

(Vége.)

Az előadottak szemmeltartása mellett méhesünket a következőleg állithatjuk fel:

Az ablak mindkét oldalán a fal mellett állítsunk fel háttal egymásnak egy-egy — lehetőleg világos színre festett — szekrényt, melyeknek szélessége két-, magassága is két kaptár, valamint aljában üres keretek és eszközök befogadására elegendő. A két szekrény belső sarkait kapcsoljuk össze üveges ajtóval és tetejüket, melyek az ablak keresztfájáig érjenek, deszkázzuk be. Ha a szoba megengedi az ablakkal szemben is állithatunk fel egy — az előbbi szekrények színeivel azonos — szekrényt oly módon, hogy ezen szekrény ablakfelőli két sarka a fal mellé állított szekrények két megfelelő sarkától 50 cm. távolra essék. Ez utóbbi szekrény négy kaptárnak megfelelő belvilággal készítendő. A szekrények közt levő 50 cm. hézagot lássunk el üveges ajtóval. A szekrények felső részét — melyeknek magassága az ablak felső keresztfájánál ne legyen nagyobb — az ablakig fedjük be deszkával. Ily módon az ablak között egy teljesen elzárt tért nyerünk, a honnan a méhek a szobába be nem juthatnak. Hátra van most még a méhek közlekedési útjamegállapítása. A szekrényekbe a kaptárak úgy helyezendők be, hogy azok homlokfalai a szekrény hátlapját ériék. A szekrények hátlapjain a kaptárnak röpnnyilásainak megfelelő helyen egy-egy félkör alakú deszkadarabot a kivágott nyílás aljára szegezzük, mely a röpdeszka lesz. Az ablak egyik alsó tábláját (kettős ablaknál a külsőt is) alakíttassuk át kinyitható vendégtáblává, a melyen keresztül a kaptárból kirepülő méhek a szabadba juthatnak.

Mig egyfelől egy jól berendezett és kellő gonddal kezelt szobaméhes képes nyolc egyesületi kaptárt befogadni a nélkül, hogy az ablakközét is beleszámítva — két $\square$ m.-nél nagyobb tért elfoglalna, mely ha tekintetbe vesszük, hogy egy kaptár évi közepes termelőképessége 15 klg. méz, 120, illetve 180 klg. mézet jövedelmez; addig másfelől egy kellemes és tiszta költségnélküli szórakozást nyújt.

De nem zárkozhatunk el a szobaméhészet azon megbecsülhetetlen előnyének nyilvánításától sem, hogy azt a tulajdonos az év és nap minden szakában jó és rossz időben maga mellett látja; esetleges gyöngelkedés alkalmával sem kénytelen felügyelet végett másra bízni s nem tarthat attól, hogy a rosszindulatu egyének azt elrongálják, ellopják.

Lássuk most, hogy a szoba alkalmas a méheh tenyésztésére?

Bátran állithatjuk, hogy a szoba a méhek paradicsoma.

Ha egy összetákolt deszkabódé, melyben a kaptárok elhelyezve vannak, képes az idők viszontagságainak ellenállva a méheknek biztos menedeket nyújtani, mennyivel nagyobb ellenálló képességgel bír egy emberi lakásul épült lakószoba.

Nyáron át hűvös, megvédi az esőtől, a széltől. Lebecsátható függönye kizárja a nap hevét. mérséki a reflexfényt.

Hogy a méheknek az anyag beszerzésére nagyobb utat kell tenniök az bizonyos, de hisz a szabadban is órányi távolságra és elrepülnek, a mit volt alkalmunk látni, dacára, hogy körülöttök szép virány terült el.

Télen át mi lesz a méhekkal — fogják sokan kérdeni — a 18 – 20° C. meleg szobában? Erre is megfelelek. A 18—20 C° meleg szobában az ablaknál jóval alacsonyabb a hőmérséklet, mint a szoba belsejében, de alacsonyabbá teszi azt az a körülmény, hogy a méhes elhelyezésére szánt ablakot a kályha melegétől rossz hővezető szekrények és két üvegajtó zárja el, s miután a vendégablakocskák állandóan nyitva vannak, azokon át a külső hideg oly mértékben tódul be, hogy a kaptárok röpnýtásán bejutott egyetlen hideg miatt a méheknek egy kis kedvük sem lesz

nagyobb mozgásra. Egyébiránt a bezárt szekrény belső hőmérséklete mindig alacsonyabb, mint a szobáé, melyben van. A vendégablakon bejövő hideg pedig épen a fenti oknál fogva nem jut a szobába, különösen, ha a szekrények feletti deszkázatot pokróccal fedjük le s az oldalajtókat — télen az ablakokhoz alkalmazni szokott, — pokrócokkal látjuk el.

Ha mégis volnának, akik az állítják, hogy a méheknek mégis csak nagy melegük lenne a szobában, azoktól azt kérdem, miért vannak hát *fűtött* kereskedelmi méhtelegek? Azért e tán, mert a tulajdonosoknak igen sok a fűtő anyaga? Pedig egy kereskedelmi méhteleg-tulajdonosnak ugyancsak célja, hogy minél költséggel s minél okszerűbben kezelje méhesét. Azért fűti a méhesét, hogy a méhek minél kevésbé legyenek kitéve a hideg okozta pusztulásnak s minél kevesebb táplálékot fogyasszanak el. E kétőben többet takarít meg mint a mennyibe a fűtőanyag kerül.

A méhek a szobában levő zajt, ha tavasszal helyezzik a szobába, annyira megszokják, hogy télen át azt föl sem veszik.

Természetes dolog, hogy nyáron mikor velük bajlódunk, a szobába szétrepülnek, de igyekeznek is ki a szabadba, a hova a nyitott ablakon keresztül könnyen s hamar kijutnak.

A méhek a szobában sokkal szelidebbek lesznek, mint a melyek külső méhesekbe vannak elhelyezve. Ez nagyon természetes, mert sokkal gyakrabban érintkezvén az ember velük, inkább megszoknak. Tapasztalhattuk gyakrabban, hogy a hozzáférhető kaptárak lakói sohasem oly vadak, mint a kupos kasokéi, melyeket az ember működésükben kevésbé vizsgálhat, s azt irányítani nem tudja.

Hazánkban nem foglalkoznak szobaméhészettel, de annál többen Német- és Angolországban. Angliában különösen a nők előszeretettel ápolják. Ime egy erre vonatkozó hírlapi cikk:

„Baden Powell kisasszony, a mafekingi hős nővére, aki egyebek közt méhészettel is foglalkozik, arra a tapasztalatra jutott. (már előtte is sokan foglalkoztak vele. Szerk.) hogy a méhek a szobában is tarthatók, anélkül, hogy a kü-

lönben veszedelmes állatkák valami kellemetlenséget okoznának. A kisasszony szobájában egy népes méhkas van fölállítva és ő ép oly szeretettel ápolja és gondozza a szorgalmas méhecskéket, mint más hölgy a macskáját, vagy a kanári madarát. Nyáron kevés gondja van az apró lakókkal, amelyek a falon át egy vékony nyíláson kirepülve egész nap a szabadban tartózkodnak és mézet gyűjtenek, télen azonban már gondoznia kell őket. Baden Povell kisasszony tél idején nem higitott mézet, vagy cukros vizet, hanem vaját ad méheinek. Az az egy kas méh, amelyet a kisasszony a szobájában helyezett el, hatvan font mézet adott a múlt évben.“

Már ebből is láthatjuk t. olvasóim, hogy a szobaméhészet nem olyan nevetséges dolog, mint azt első olvasásban tartjuk. Az iránta való előítélet okára is rá lehet mutatni. *Megszoktuk a tágas helyet.* Miért nem tartunk majorságot, sertést; miért nem termelünk ezt vagy amazt? Nincs helyünk. Hej pedig mennyi apró-cseprő helyünk hever parlagon, műveletlenül, tele szeméttel, dudvával, a melyet észszerűség mellett jól ki használhatnánk. Nem így van ez külföldön, a hol minden talpalatnyi földet jól használnak ki, megragadnak minden alkalmat, a mely egyik másik szempontból hasznosnak ígérkezik. És a sokoldalú kísérlet meghozza a maga jutalmát. Ez a haladás. Sok olyan dolog, a mit mi kinevetünk, milliókat hoz be készítőjének. S mi tőrés-tagadás, épen tőlünk, — a kik azt kinevetjük, — fillérenként milliókat zsebel be a külföld nevetséges apróságokért.

A hely szüke vezette a méhészeket arra, hogy a méheket szobába helyezték, miután a kísérlet sikerült, azt tovább fejlesztették s ma már mindazok, a kik hasznos kedvtelést akarnak maguknak szerezni, szobaméhészetet rendeznek be.

November a méhesben.

Már nemsokára beköszönt a hideg tél a maga zordonságával, hogy méheinket hosszú fogságba tartsa. Az éjjelek már a múlt hó végén is oly hűvösek voltak, hogy kaptáraink ablakára a téli takarót képező szalmapárnát, újságpapírréteget vagy más

rossz hővezető anyagot föl kellett tegyük, zordabb vidéken még nappal is rajta hagynunk, de most már a betett takarót többé ne távolítsuk el, mert hova-tovább mind inkább erősödik a hideg s nem tanácsos a méhekkal még egy napig sem éreztetni a hideget, mert attól szenvednek a legtöbbet.

Ha kellő, (de nem tulságos) melegen s elegendő táplálékkal láttuk el méheinket, kevésbbé félhetünk attól, hogy áttelelésükben valami baj éri őket.

Számolnunk kell az időjárással is, mert ezt a hosszantartó szárazságot alighanem zimankós, esős idő fogja felváltani, s akkor késő lesz méheinkről gondoskodni. Az bizonyos, hogy az októberi szokatlan meleg egyes virágokat, különösen a vadgesztenye virágait kicsalta, de azokból méheink még a napi élelemhez szükséges virágport is alig képesek begyűjteni. Vajmi másként lett volna, ha idejében alkalmas és áldasos esőzés után következett volna ez a szép, derült, meleg ősz. Erről nem tehetünk, ez emberi hatalmunkon kívül és felül esik, de a mit megtehetünk, tegyük meg saját hasznunkra.

A kellő meleg és elegendő táplálék elég biztosíték a méhek szerencsés áttelelésére s ha azt biztosítottuk nekik, nemhogy velük még más dolgunk is lenne, sőt inkább minden igyekezetünkkel oda hassunk, hogy kényszernyugalmukban semmi se háborgassa őket, mert jól tudjuk, hogy a háborgatás következményei az éhínségnél nem enyhébbek s nem kevésbbé végzetesek a méhekre nézve.

Az a sok állat, a mely magának soha még egyik napról a másikra sem gyűjt egy betevő falatot, télen át sem ülhet éhen hanem élete kockáztatásával is megtámadja a mások keservesen összegyűjtött téli eleségét, hogy abból nem dézmát, hanem az oroslánrészt vegye ki magának, s csodálatos, hogy épen ezek a gondatlan állatoknak van szükségük a legtöbb táplálékra, mert a legfalánkabbak.

A madarak közül a cinke, a harkály; az emlősök közül az egér, a cickány stb. részint a méhek életének, részint termékeinek esküdt ellenségei még nyáron is, annál inkább télen, a mikor magunknak a szabadban semmiféle táplálékot nem kaphatnak.

Ezek azok az állatok, a melyektől méheinket oltalmaznunk kell. A kaptárakra nézve mégis a legnagyobb kártevő az egér és cickány, mert a röpködő nyíláson át a kaptárakba furakodik s ott a védekezni nem tudó méhek táplálékát, a mézet és raktárhelyiségüket, a lépépitményt falja fel és pusztítja el. Az ellenük való védekezés e lap hasábjain többször meg volt írva, azért fölöslegesnek tartom újból eltárgyalni.

A rovarok közül a darázs szokott a kaptárakba tanyát ütni, ha ősszel fészket valaki elpusztítja. Tudvalevő, hogy a darázsak télire, — a mikor már semmiféle táplálékot nem kapnak, egy megtermékenyített anya kivételével — mindnyájan elpusztulnak, de a mig csak táplálékuk van, élnek. Ezek a hazájuktól megfosztott darázsak lassankint a kaptárakba lopják be magukat s ott élőködnek mindaddig, a mig csak lehet, mert bőséges táplálékuk van.

Ez az állapot nem történik rendszeren, de néha mégis meg-esik, különösen olyan méhesgazdákkal, a kik méheiket igen korán telelik be, mielőtt a szabadban minden virág elpusztul, mert az egyszer betelelt méheket többé háborgatni nem akarják, a kaptárt föl nem bontják s így a betolakodott darázsak háborítatlanul lakoznak a hideg iránt sokkal érzékenyebb méhek között, mert a hűvös idő miatt félig dermedt méhek ellenük nem védekezhetnek.

A méheket a méhes közelében okozott minden zaj háborgatja s rájuk nézve végzetes, azért kerülünk a méhes körül minden zajjal járó munkát.

Egyébiránt a nyugalom mellett földolog a méhes tisztántartása s különösen a méhesből minden olyan lim-lom száműzése, mely a méhek ellenségeinek buvóhelyet nyújt.

Nézetek a pécsi orsz. méhészeti kongresszusról.

A pécsi országos méhészcongresszus tárgysorozatát azt hiszem mindnyájan ismerjük, s azért arról bővebben szólni, vagy azt ismételni teljesen fölöslegesnek tartom s csak egyes előadások és közbeszólások, valamint kitérések tárgyalására óhajtok szorítkozni.

Ismerjük, hogy az első felolvasást Nagy János vándortanár ur tartotta, a ki felolvasásában igazán, mondhatni, kiváló ügyességgel, diplomáciai taktikával oldotta meg azt a nehéz kérdést, melyre a feleletet annyi különböző kaptár hive várta feszült figyelemmel s köszörülte torkát, hogyha kell ellene támadhasson. De bizony senkinek sem sikerült az öreg mestert megtámadhatni, mert hosszú és alapos felolvasásának rövid értelme ez: „ubi bene ibi patria“ vagy magyarosan kifejeve: »*minden kaptár jó azon a vidéken, a hol beválik*«. Nem vallott szint egyik kaptársistéma mellett sem, a miben tökéletesen osztom nézetét.

A nagy kaptár hivei azonban nem tudták némán eltűrni ezt a rövid értelmet, a mely vitát nem provokált, s nem tudtak a kérdés felett napirendre térni, hanem vitát akartak kierőszakolni s minden érvünk csak — a Nagy János által vallott és mindenki által elismert — azon alapigazságon állott, hogy: *minden kaptár jó azon a vidéken, a hol beválik*. Tehát, amint Nagy zárószavában elég érthetően kifejezte: „Egyik felszólaló sem hozott fel lényegbe vágó dolgot, mely előadásával ellentétben lett volna.“ Mégis a szünet közben a nagy kaptár hivei az őket hallgatók mosolygása közt a nagy kaptár győzelméről beszéltek, holott egyik szónokuk, Szmrtnik maga bevallotta, hogy: „A nagy és kis kaptár fölött ma még pálcát törnünk nem lehet.“

Sokkal érdekesebb dicshymnuszt hallottunk zengeni a mézről mint tápszert és orvosságról Oroszy Jenőtől. Annyi dicséretet, magasztalást a mézről még sem nem olvasott, sem nem hallott még senki. A felolvasás elég ügyes volt, de . . . de hiányzik belőle az, ami a legfényesebb tárgynak is meg van: *az árnyéka*.

Az emberiség 90 % -a szereti és eszi a mézet, de a másik 10 % -nak valóságos méreg. Felnőtt ember nagyon jól tudja, mert volt rá ideje kitapasztalni, hogy mi használ és mi árt neki, de nem tudja azt a gyermek. Nézetem szerint egy általános érdekű dolgot nem szabad és nem lehet csupán jó oldaláról megvilágítani. Embertársi kötelességünk, ha bármiről szólunk is, azt a jó, de különösen a rossz oldaláról

tárgyaljuk annyira kimerítően, hogy hallgatónk okuljanak rajta s adandó alkalommal őrizkedjenek tőle, vagy ha nem tudtak őrizkedni, veszélyessége fokát, okozott tüneteit, gyógyítási módját megismerjék.

A méz -- a mint említém — egy kis százalékánál változást, rosszullétet esetleg betegséget okoz. Különösen olyan egyének, akik nikotinmérgezésben szenvednek, a kiknek tulságos savképződés van gyomrukban, ezen állapotok bármelyikének kisebb nagyobb mérve szerint, hol csak változás, hol rosszullét hol pedig épen betegség tör ki a mézet fogyasztó emberen. S csodálatos, hogy ez a méz iránt való ellenszenv nem marad csupán az illető egyén specialis (mondjuk) tulajdonsága, hanem leszármazottjai egyike-másika átörökölheti, tehát *átörökölhető*. Épen azért a felnőtt egyén természetét kitanulmányozza s ha a mézet belseje nem türi, egyszerűen nem él vele, de ne erőszakoljuk a gyermekekre sem, mert sohasem tudjuk, vajjon természete állja-e a mézet s ha abból evett s utána rosszul érzi magát, azt egyenesen a méznek kell tulajdonítanunk, s figyelmeztetnünk, hogy abból többé ne egyék. Különben nem hallottam, hogy a mézevés valakinek végzetes lett volna, (Nem értem ez alatt, hogy ha a mézben méh is volt s az torkát megszurta, a minek következtében az bedagadva halálát okozta, mert ilyen eset fordult már elő), de olyan embert már ismerek, akinek a méz súlyos betegséget okoz, a mely mindaddig kinozza, amíg csak azt ki nem dobta magából.

Csepy Pál azon indítványára, hogy a mézelő fák törvényes védelemben részesüljenek s azoknak a községi utakon való átültetése rendeltessék el. Szilassy Z. beszédében azt emelte ki, hogy a törvényhatóságok és községek kötelesek első sorban arról gondoskodni s a kongresszus tagjai hassanak oda *befolyásukat*, hogy a faiskolákban ilyen csemeték neveltessenek.

Nagyon szép beszéd, de mekkora tájékozatlanságot árul el. Ugyan bizony az ország 100.000 méhésze közül akadna-e 10 méhész, aki valamely megyei vagy városi törvényhatósági bizottság tagja, de ha 100 volna is megoszolva

az országban, hogy minden törvényhatóságra jusson 1—2, mi annak a szava 160—200 taggal szemben. Ez az én nézetem után ítélve csak úgy lehetséges, ha törvényhatóságok *felülről* kapnák a *gyöngéd nyomást* reá.

Mély szakismeret és tudás jellemzi az Erdős felolvasását is a költésrothadásról, felolvasó nagy szorgalommal s még nagyobb körültekintéssel gyűjtötte össze az erre vonatkozó adatokat s méltán megérdemelte azt a figyelmes meghallgatást, a miben a kongresszus részéről részesült. Azonban Lakatosnak az az indítványa, hogy a mézszüret rendeletileg szabályoztassék, oly kivihetlen valami, a minék tárgyalására kár volt az időt pazarolni.

Erdős és Szmrtnik azon indítványa, hogy egy országos mézértékesítő szövetkezet alakittassék, célra nem vezet, már elfeledték, hogy volt egy ilyen szövetkezet, mely az orsz. m. méhészegyletet olyan örvénybe sodorta, hogyha nem lett volna az a bizonyos erős kéz, az egylet fölvette volna a néhai nevet, „Okos ember nem ütközik kétszer egy kőbe“.

Általában a szövetkezeteknél mindig valamely fél a rövidet huzza. Ha mindig egyenes emberekkel volna dolgunk, törvény sem kellene, de sajnos, nem így van a dolog s a beküldött termékeket megbírálni, osztályozni nehéz dolog. Láttam én már szövetkezet által szállított hamis viaszot is. De hol is van az a pénz, amivel az ország minden részéből egyszerre beküldött méz egyszerre kifizettessék, vagy talán szállító »javára« lesz irva, mint a régi értékesítőnél, hogy egy aradvidéki birtokos ismerősöm 100 kilogramm mézének ára még *ma* is „javára“ van irva.

Azért beható megfontolást igényel minden s arra a kongresszus két napját nem tartom elegendőnek, hogy ily komoly és messzeható következményekkel járó dolgokban végérvényesen s minden további megfontolás nélkül határozzon s a már elfogadott indítványoknak is az illető intéző körök sűrű rostáján kell átmenniök, hogy valóban céltudatos és hasznos határozatokká és rendeletekké legyenek.

Szalmát csépelni haszontalan dolog, a minél sokkal

komolyabb munkájuk van azoknak, a kik a dolgok igazi csiraképes magvát óhajtják és akarják megszerezni, hogy széthintve azt a haza földjén tiszta és bő aratást nyerjenek.

K. B.

Hogyan fejlődhetnék a méhészet?

Az emberiség főcélja a haladás, haladni mindig előre bizonyos cél felé, a melynek végét el nem éri soha. Ezt a haladást, az emberiség művelődését — fájdalom — nem a jólét, a bőség teremti meg, hanem a kényszer.

Ha végigt tekintünk az emberiség történelmében s különös tekintettel vagyunk annak művelődésére, azt kell tapasztalnunk, hogy azok a népek emelkedtek a kultúra tekintetében legmagasabbra, a melyeknek a természeti erőikkel kellett megküzdeniök, hogy a mindennapi kenyeret maguknak megszerezzék. Éscodálatos igazság, hogy az emberiség legnagyobb része mihelyt addig jut, hogy mindenuapija — úgy a hogy — biztosítva van, fólhagy a továbbhaladás egyetlen eszközével, a szorgalmas munkával.

Európa népei sohasem haladtak volna annyira a művelődésben, ha a föld természeti fekvése az elemekkel való küzdelemre nem kényszerítette volna. Az élelem hiánya földművelésre, a hideg, a más népektől való félelem szilárd házak építésére kényszerítette s ez így fejlődött, szövetség a láncszem egyik a másik után, a míg a mai műveltség kifejlődött. Ellenben a föld tropikus vidékein, a hol a föld magától megtermette és megtermi az ember szükségét kielégítő gyümölcsöt, a hol a nagy meleg ellen a tropikus növényzet lombsátora védi, a hidegtől nincs mit tartania, mert azt még hirából sem ismeri; sem lakást nem épít, sem földet, nem mivel, de még ruházatáról sem gondoskodik.

Az az örök törvény, a mely így szabályozza az emberi kulturát, épen úgy uralja a méhészetet is. Hazánkban, a hivatalos kimutatás szerint, körülbelül 100000 méz van. Ezeknek alig $\frac{1}{4}$ -ede folytatja az okszerű méhészetet, a többi a kasokkal való méhészetet űzi s ma is ott van, a hol évezredek előtt az egyiptomiak voltak, nem halad egy lépést sem. A mi sajnos, még az intelligens emberek egy része is ezen avult művelési mód mellett van. De a mi legszánalomraméltóbb, még a kasos méhészet okszerű alkalmazásáról is olvassunk önálló művet.

Mi ennek az oka? Lehetne-e ezen segíteni? Mert a haladást meggátolni vétek, vétek az emberiség érdeke ellen.

Mindkét kérdésre legjobb tudomásom szerint adom meg a

választ s kérem, hogy a ki többet tud, jobban meg tudja fejteni közölje, szívesen veszem.

Az elmaradás oka azonos az emberi általános kultúra elmaradásának okával.

Nemcsak a kedvező viszonyok, hanem az is hátramaradást idéz elő, ha valamely terület lakossága gyér. Minél inkább tömődik a lakosság, annál nagyobb arányokat ölt a megélhetés versenye, ami előmozdítja a kultúra fejlődését, mert mindenki igyekszik szebbet, jobbat alkotni, hogy megélhetését biztosítsa s ezzel egy hatalmas arányú verseny indul meg, amely a kultúrát rohamlépésben emeli.

A méhészet a gazdaság egyik mellékága lévén, azok művelik, akik más gazdaságot is folytatnak. Tehát olyannyira mindegy, hogy hoz-e valamit a konyhára vagy nem. A kassal méhészkedők nem törődnek vele. Ha van mézhozam, meg van a piaca is. Kevésbe kerül, de log nincs vele, olcsón adhatják termékét, mert úgy is elég drága, ha a kiolvasztott vagy préselt mézet a pergetetthez viszonyítjuk.

Segíteni ezen a megrögzött állapoton nem könnyű, de nem is olyan elérhetlen nehéz. Konkurenciát kell a kasoknak teremteni azzal, hogy az okszerű méhészet hívei fejlesszék méhészetüket annyira, hogy a méhtermékeket olcsóbban adhassák mindaddig, a míg a kassos méhészet eltűnik a föld színéről. Nem jósolok többet 3 évnél s a kasokat tulajdonosai szőszért-borért fogják, — mint haszontalan dolgot, — elvesztegetni, vagy okszerű méhészekké válnak.

Az a sok beszéd, irka-firka, ami a méhtermékek árának emeléséről elhangzott s a mennyit olvastunk, mindaddig meddő dolog marad, míg az olvasztott és sajtolt mézet a forgalomból ki nem szorítjuk. De a fejlődésnek is útját állja a kassos méhészet a régi systemájában, hogy pedig abban valamely újítást tegyünk, népünk azt el sem fogadná, mert irtózik mindeu újítástól s görcsösen ragaszkodik az apától rámaradt tradícióhoz, még akkor is, ha annak semmi hasznát nem látja.

Ennek a csökönys ragaszkodásnak könnyű a magyarázata.

Hazánkban a méhészetet, mint a gazdaság egy jelentéktelen mellékágát, vagy egyszerű passzionátus, időrabló foglalkozást tekintik s vajmi kevés azoknak a száma, akik hivatás- vagy iparszerűleg foglalkoznak vele. Már pedig ilyen felfogás mellett ne várjuk, ne reméljük, hogy valaha fejlődünk. Ok nélkül való dolog a méhészegyletek ernyedetlen szorgalmu működése, buzdítása. segélye.

Egészen máskép lenne, ha a nép megélhetés tekintetében a méhészetre lenne utalva, vagy ha kellő számú kereskedelmi

méhtelepünk volna. Fejlődne a méhészet, mint fejlődik Angol-, Francia-, Németországban és Amerikában, sőt egyes vidékek különösen kifejlészenék azt és valóságos tanulmánytárggyá tennék, mint az annyiszor dicsérve emlegetett Lüneburg, Sziberia stb.

Sokan panaszkodnak, hogy a méhészet nem olyan hasznos foglalkozás, mint a milyennek hirdetik. Ha végig tekintünk a panaszolkodók során, tüstént átlátjuk, hogy mi az ok. Pana szolnak azok, akiknek 4, 6, 8, 10, 12 kaptár méhük van. Ilyen kevés befektetéstől lehetetlen hasznot várnak, s nem gondolják meg, hogy minél nagyobb a befektetés annál bizonyosabb a remélhető és várható haszon. Bizonyítja ezt az, hogy a nagyobb méhesek tulajdonosaitól ilyen panaszokat nem hallunk, legfeljebb akkor, mikor a kedvezőtlen időjárás, vagy más rendkívüli körülmény miatt a haszon elmarad, a mi épen úgy megtörténik a gyümölcsessel, takarmánnyal vagy a gazdaság bármely ágával. Ki hallotta, hogy magára álló 4 drb. országos méretű kaptár 100 korona értékű felesleges mézet és rajt adott volna? De azt hallottuk nem egyszer, hogy 40 kaptár (tehát tizannyi) 1000 korona tiszta jövedelmet adott.

Vegyük mértékül a tehenészetet. Egy tehén jövedelme alig szoritkozik többre, mint a mennyit tejéből kap gazdája. Két tehén már ezen kívül mint igavonó hoz hasznot s így tovább minél több a tehén, annál jövedelmezőbb a gazdának, ha tisztán a tejelését vesszük is. Egy része kevesebb és sűrűbb, más része több és higabb tejet ad s így egyik a másikat kiegészíti. A méhészet is ugyanez a törvény szabályozza.

Fejlesszük a méhészetünket, hogy emelkedjék jövedelmünk s ez magával fogja hozni a fejlődést, a haladást, mert mozgásban van az élet, az ész hatalma győz a nyers erő felett s elmulik az az általános tespedés, amely röghöz ragadt méhészeinket elfogta. Csak ötven nagy méhészet kell a hazában s megmozdítja mély álmából a kasos méhészeket is. Konkurencia kell, a mitől úgy elszalad az évezredek kas, mint meggyújtott lámpa lángjától az éjszaka sűrű sötétsége.

Sándor.

Tartalom: Jegyzőkönyv. — Az apiárium. *Istvánffy S.* — November a méhesben. — Nézetek a pécsi orsz. méhészeti kongresszuról. *K. B.* — Hogyan fejlődhetnek a méhészet?

Apró hirdetések.

Mézpergetőim

több kiállításon ki lettek tüntetve, bámulatos olcsóságuk mellett a legjobbak, legerősebbek és a legtartósabbak, a miről kezességet vállalok. Mézszűrő, méztartó bádogokat, min-

dennemű méhészeti eszközöket rak-táron tartok s a legjutányosabb áron készítek, ugyszintén legjobb fajta gyümölcsszedőket is.

Sajler Géza, bádogos
Kolozsvár, Mátyás- király-u 2. sz.

Kivonat az Egyesült Magyarhoni Üvegyárak Részvény-Társaság 35. számú külön árjegyzékéből

Mézes- és méhészeti üveg-czikkekről.

1879. sz.

Nikkelezett fedéllel, parafa és pergament betéttel, valamint színezett czimkével

1/8 kg. 14 f.
1/4 " 16 "
1/2 " 22 "
1 " 30 "

1880. sz.

Karimás nyakkal (fedő nélkül) és egy színezett czimkével

1/8 kg. 8 f.
1/4 " 10 "
1/2 " 14 "
1 " 22 "

1831. sz.

Lecsiszolt nyakkal

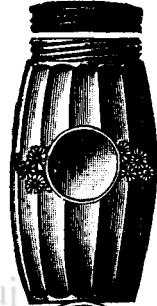
1/4 kg. 12 f.
1/2 " 16 "
1 " 24 "

1883. sz.

üvegfedővel, fémcsavarral és gummigyűrűvel

0 25 kg 36 fill.
0 35 " 40 "
0 5 " 48 "
0 6 " 52 "
0 7 " 56 "
0 8 " 60 "
1 " 80 "

2239. sz.

Nikkelezett fedéllel, parafa és pergament betéttel, valamint színezett czimkével

1/8 kg. 17 fill.
1/4 " 20 "
1/2 " 26 "
1 " 35 "

Gyárak: Uj-Antalvölgy, Fekete-Erdő, Salgótarján, Kis-Kapocs, Beél.

Finom kristály asztalkészletekről, lecsiszolt-, préselt- s közönséges öblös üvegekről. gyógyszerészeti-, gyermekápolási- és kórházi cikkekről, valamint petroleum-, gáz-, Auer-, villa mos- és acetylen lámpakellékekről szóló képes árjegyzékeinket kívánatra ingyen és bérmentve küldjük meg.

Budapesti főraktár: VI., Nagymező-utca 8. szám.

Nyomatott Gámán J. örökösénél Kolozsvárt, Kossuth Lajos-utca 10.